

COVID-19 වසංගත කාලය තුළ ඉඩම් අයිතිය ආරක්ෂා කිරීම

සහ ආහාර සුරක්ෂිතතාවය සහතික කිරීම පිළිබඳ

ANGOC ප්‍රකාශය

COVID-19 කොට්ඨාසි 19 ගෝලීය වසංගතය ජනතාවක් වශයෙන් අපහේ මූලික දුර්වලතාවයන් සහ අවදානම් තත්ත්වයන් ගණනාවක් පිළිබඳව අනාවරණය කර ඇත. කාරුණික බවෙන් නොරුපුල්ල් වන අසමානතාවයන්ගේ යුත් ආරක්ෂාය, අපේ පරිසරය විනාශ කිරීම, නොවාසික පහසුකම් හා ඒවෙන්පාය සඳහා තුළ ඉඩම් සහ ස්ව්‍යාච්‍ජක සම්පත් අසාධාරණ ලෙස බෙදි තිබීම, වර්ධනය වන පරිසර ද්‍රාශණය හා ජනාධිරණ නගර, ආහාර හා පෝෂණය සඳහා මූලික ප්‍රවේශය නොමැතිකම සහ සියලුදෙනාට විශ්වීය සෞඛ්‍ය පහසුකම් නොමැතිකම යනාදී මේ සියලුල මධ්‍යයේ දේශගුණික ව්‍යවරාස්‍යවල බලපෑමට අපේ ලෝකය මුහුණ දෙමින් කිරීම්.

මේ අතර, මහා පරිමාණ වන විනාශය/වනාන්තර හෙළි පෙහෙලි කිරීම, වන සතුන්ගේ වාසස්ථාන විනාශ කිරීම හා කැබලි කිරීම, සත්ව හා ගාකවිශේෂ වෙළඳාම, මානවිද්‍යාන්මක දේශපාලන විපර්යාස - අඛණ්ඩව නව රෝග මතුවේමට හේතු වේ. ගෝලීය වසංගතවලින් අඩංගුව වඩා වැඩි ප්‍රමාණයක් සත්වයන්ගේ මිනිසුන්ට සම්ප්‍රේෂණය වන සත්ව රෝග ලෙස උපත ලබා ඇති අතර ගොට්ඨීම් සහ වාණිජ කටයුතු සඳහා වනාන්තර එම් පෙහෙලි කිරීම මගින් මෙයට මග පැදිනි.

විද්‍යායුයින් සහ වෙදු විශේෂයුයින් COVID-19 වසංගතය සඳහා ප්‍රතිකාර සහ SARS-CoV-2 සඳහා එන්නත් සොයා ගැනීමට උත්සාහ කරන විට, ආරක්ෂා විද්‍යායුයින්, තාක්ෂණවේදීන් සහ දේශපාලන නායකයින්ද වසංගතයට ප්‍රතිචාර දක්වා ඇති අතර "නව සාමාන්‍ය" තත්ත්වයට සූදානම් වීමට පටන් ගෙන තිබේ. මෙම වසරේ මාරුතු මාසයේ සිට ගාරික දුරස්ථාවය ඇතිකිරීමට අවශ්‍ය පියවර ගනීමින්, මෙනාගමන තහංචි පැනවීමෙන්, ඇදිරිනිතිය, රට විසා දැමීම සහ ප්‍රජාව තිරේකායනය කිරීම වැනි ක්‍රියාමාරුග හරහා මූලික වශයෙන් මෙම වසංගතය පාලනය කිරීමට රුතුයන් උත්සාහ දරා ඇති.

COVID-19 සෞඛ්‍ය අර්ථුදෙක් ලෙස ආරම්භ කු ඇතර, වර්තමාන සිදුවීම්වලින් පෙනී යන්නේ වසංගතයෙන් වඩාන් බලපෑමක් එල්ල වී ඇති ක්‍රියා පරිමාණ ගොට්ඨී, කාමිකාර්මික කමිකරුවන්, ඉඩම් නොමැති පුද්ගලයින් සහ මුහුක්කා වැසියන්ගේ දීරුතාව, කුසැගින්න සහ මන්දපෝෂණය වැනි කරුණු පිළිබඳ අර්ථුදෙක් බවට මෙය ක්ෂේක්ව විකාශනය වෙමින් පවත්න බවයි.

කොට්ඨාසි 19 වසංගතය ව්‍යාප්ත වීමට පෙර පවා, 2018 දී ලොව පුරා මිලියන 821 ක ජනතාවක් මන්දපෝෂණයෙන් පෙළෙන බවට ඇස්තමේන්තු කර ඇති අතර ලෝකයේ කුසැගින්නෙන් පෙළෙන බහුතරයක් අඩු ආදායම්ලාභී රටවල ජ්වන්වේ. මෙම ජනගහනයෙන් 12.9% ක් මන්දපෝෂණයෙන් පෙළේ.¹

ආහාර සැපයුම් දාමයේ සහ වෙළඳපලවල ඇති කරන ලද අහිතකර තත්ත්වයන් මගින් මෙම වසංගතය ආහාර පද්ධතියට සාපුම බලපෑම් ඇතිකිලේය. ඒ සමගම, රිකියා අධිමිවම සහ මිලදී ගැනීමේ ගක්ෂතාවය පහළ යාමෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, විශේෂයෙන් යුත්පත් හා අවදානමට ලක්වුවන්ගේ ආහාර නිෂ්පාදනය හා බෙදා හැරීමේ හැකියාව අඩාල විය.

ඉඩම්, වෙළඳපල සහ යෙදුවුම් සඳහා ප්‍රවේශය නොමැතිවී ගොට්ඨීගේ ඒවෙන්පායන් තවදුරටත් අවදානම් තත්ත්වයට පත්ව ඇති. තම ඒවෙන්පාය සඳහා ගොට්පාල නොවන හා ගොට්පොලෙන් බැහැරව රිකියාවල යෙදෙන ආහාර නිෂ්පාදකයින්ට ඔවුන්ගේ රිකියාවට යාමට ඇති හැකියාව සිමා වී ඇති. බොහෝ ජාතීන්ගේ ආරක්ෂායේ කොරු නාරංස බවට පත් වී තිබෙන කාමිකර්මාන්තය වන බැවින් රට විසා දැමීම සහ වෙළඳාම් කටයුතුවලට සහ ගමනාගමනයට පනවන ලද තහංචි මගින් ආකියාව පුරා ක්‍රියා ගොට්ඨීගේ ඒවෙන්පායන් අඩංගු වී ඇති අතර ආහාර දාමයන්ට බාධා ඇතිවී තිබේ.

වෛරසය පැතිරීම වැළැක්වීම සඳහා නිවෙස්වල රුදී කිරීන ලෙස රුතුයන් ජනතාවගෙන් ඉල්ලා කිරීන හෙයින්, සුරක්ෂා ඉඩම් සිටිම් හා නිවාස්වලට වී කාලය ගත කිරීම සැම කෙනෙකුවම වෙන කමිකරුවන්ට වඩා වැදුගත්වී වී තිබේ. ප්‍රවාහන කටයුතු සිමා කිරීම් සමග දෙනික වැටුප් ලබන කමිකරුවන්ට සහ අවිධිම් අංශයේ සේවකයින්ට ඔවුන්ගේ ආදායම අභිජන වන අතර නීත්‍යානුකූල සේවා ගිවිසුම් නොමැතිවීම් සහ කුලී ගෙවීමට නොහැකිවීම නිසා බොහෝ දෙනෙකුට තිවාස හැර යන ලෙස බල කෙරෙයි.

¹ According to the "State of food security and nutrition in the world (SOFI)" (FAO, IFAD, UNICEF, WFP and WHO, 2019).

See <https://www.wfp.org/publications/2019-state-food-security-and-nutrition-world-sofi-safeguarding-against-economic#:~:text=About%20the%20series%3A%20The%20State,challenges%20for%20achieving%20this%20goal>

වඩාන් අවදානමට ලක්ව ඇත්තේ නිවාස නොමැති සහ සංකුමණික කම්කරුවන් වන අතර, ඔවුන්ට නගරවල යකියා අභිමිවීමක් සමඟ ඔවුන්ගේ ග්‍රාමීය පුදේශ වෙත ආපසු යාමට බල කර ඇත. බොහෝ දෙනෙක් තමන්ගේ ප්‍රවීලේ අය සෞයාගෙන ගම්බිම් කරා කිලෝමීටර සිය ගණනක් ඇවේද යනි. බිලියන 1.3 ක ජනගහනයක් සහිත ඉන්දියාව එළිනිහාසිකව මෙතරම් විභාශකාලයක් සඳහා ප්‍රථමවරට වසාදුම්මේ නිසා මිලියන ගණනක් සංකුමණික ගුම්කයන් යකියා විරහිතව ප්‍රධාන නගරවල අතරම් වී ඇති අතර දිගු ගමනක් ගොවා ඔවුන්ගේ දුර බැහැර ගම්බිම් වෙත යාමට තරම් අවදානමක් ගැනීමට ඔවුන්ට බල කෙරී ඇත.

ඔවුන් අතරින් දරුණුතම ලෙස පිඩිවට පත්ව ඇත්තේ නාගරික දුර්පතුන් ය - සුරක්ෂිත නොවන පුදේශවල, දුර්වල නිවාස තත්ත්වයන් තුළ, ප්‍රමාණවන් වාතාග්‍රය හා සනීපාරක්ෂාව නොමැති සීමිත අවකාශයන් තුළ, සෞඛ්‍ය තත්ත්වය පිරිහිමෙන් වසංගතය ව්‍යාප්ත්‍යේ සිදු වූ විට තම ප්‍රජාවන් විසින් අපකිරිතයට හා නෙරජා හැරීමේ අවදානමකට ලක්වූ පුදේශලයින් බවට ඔවුන් පත්වී තිබේ. ඔවුන්ට සෞඛ්‍ය සේවා සඳහා අඩු ප්‍රවේශයක් ඇති අතර, ඔවුන්ගේ යකියා සුරක්ෂිතතාවය නොමැතිකම හේතුවෙන් ආහාර මිල ඉහළ යාමනක් ඔවුන් වඩාත් අවදානම් තත්ත්වයට පත්වන කොටස් බවට පත් වේ. පෝෂ්‍යදායී ආහාර නොමැතිකම ආසාදන හා රෝගාධාරාවලට ගොදුරු වීමේ අවදානම වැඩි කරයි.

අවදානමට ලක්විය හැකි කණ්ඩායම්වලට අයන් දුර්පතුන් වැඩිහිටියන්, කාන්තාවන් සහ ලමයින් වෙරසය ආසාදනය වීමේ වැඩි අවදානමකට මූහුණ දෙනවා පමණක් නොව, ඔවුන් සමහර අංශවල අඩු අවධානයටද ලක්වේ. රජයේ සම්පත් සඳහා වන ප්‍රමුඛඩා අතර තරගකාරීන්වය මගින් සෞඛ්‍ය රක්වරණය සහ දිගු කාලීන ආහාර සුරක්ෂිතතාව ප්‍රමුඛඩා අතර ආත්තිකාරී තත්ත්වයකට හේතු විය හැක. කොට්ඨාස 19 නිසා පාසල් වසා දැමීම නිසා ඉන්දියාවේ මිලයන 120 කට වඩා වැඩි ලමුන්ට ඔවුන්ගේ පාසල් දිවා ආහාරය ලබාගැනීමට නොහැකිවී ඇත. කාන්තාවන් සහ ලමුන් වැඩි කාලයක් තිබේස් ගත කිරීම නිසා ගෘහස්ථාන පිළිවා අවස්ථාවන් වැඩිවී ඇත. දැනි නිරෝධායක තීති ක්‍රියාවට නාවා ඇති නිසා ඔවුන්ට උද්විත්‍ය ලබාගත හැකි ආයතන විලට පිවිසීමට නොහැකිවී තිබේ.

ගෝලිය වසංගත තත්ත්වය නිසා ආර්ථිකය කඩාවැටීම හේතුවෙන් ගෝලිය වශයෙන් බිලියනයකින් අඩකින් හෝ සමස්ථ මානව ජනගහනයෙන් 4% ක් ලෙසින් දිගුලියාවය වැඩිවීමට හැකිවට අයුරු අනාවැකි පළවෙමින් තිබෙන අතර මෙය 1990 සිට දෙක තුනක කාලයක් තුළ ගෝලිය වශයෙන් දිගුලියාවය ඉහළ යන ප්‍රථම ව්‍යාව වේ.

රජයන් විසින් කෙරිකාලීන සමාර්ථක සංඝලුන්වීමේ වැඩිසටහන්, දුර්පතුන් සඳහා ආරක්ෂණ ක්‍රමවේද/ ජාල සහ ආයතනික සහයෝගය ලබා දී තිබේ. එහෙත්, ජනතාව සහ ප්‍රජාවන් කේන්දුගත කරගන්නා පරිදි සංවර්ධන ආකාතියේ ප්‍රබල සංශෝධනයක් සිදු නොකරන්නේ නම්, මෙම උත්සාහයයන් තුදෙක් අපව "සාමාන්‍ය ලෙස අපගේ වැඩිකටයුතු කරගෙන යාමක් බවට පත්කරනු" කරනු ඇති අතර මෙම කොට්ඨාස 19- ප්‍රතිචාර වැඩිසටහන් ක්‍රියාවට නාවන සංවර්ධන ආධාර සහ අරමුදල් සපයන් සඳහා "එය මාසයේ කටයුතු" බවට පත්වනු ඇත.

මෙම ආහාර හා මූදල් බෙදා හැරීමේ වැඩිසටහන් කුසරින්න සඳහා කාවකාලික විසඳුමක් ව්‍යවද, එයට හේතු වන මූලික කරුණු විසඳුමට අදහස් නොකෙරේ. ආරක්ෂිත ජාල වැඩිසටහන් පිළිබඳ ප්‍රධාන ප්‍රජානා වන්නේන් මේවා දිගු කාලීනව තිරසාරද යන්න සහ දිලිඳුකම, සාගින්න සහ මන්දපෙළුෂණයෙන් මිදිමට දුර්පතුන් සංඝලු ගන්වන්නේ ද යන්නයි. දැනෙමත් සීමාකාරී අයවුයක් සඩිත සංවර්ධනය වෙමින් ප්‍රතිති රටවල විශේෂ ජය ලබාගැනීම් වෙත යොමුවී ඇති අතර එමගින් අපේ දරුවන් විසින් දැරිය යුතු ජාතික ජය වැඩි තිරීමට හේතු වේ. තවද, කොට්ඨාස -19 වසංගතය සඳහා ප්‍රතිචාර වැඩිසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී දුෂ්ණ ක්‍රියා පිළිබඳ වාර්තා තිබේ.

රජයේ ප්‍රමුඛඩා සහ අවධානය වෙනස් වීමත් සමග, නීති විරෝධී ගස් කැපීම, නීති විරෝධී පතල් කැපීම් සහ ඉඩම් අත්පත් කර ගැනීම මගින් වසංගත තත්ත්වයෙන් ප්‍රයෝගන ගැනීමට උත්සාහ කරන පුද්ගලයින් සහ කණ්ඩායම පිළිබඳ වාර්තා ද තිබේ. පිළිපිනයේ, පසුගිය මාර්තු මාසයේ රට වසා දැමීම ආරම්භ වූ දා සිට අවම වශයෙන් නීති විරෝධී පතල් කැනීමේ කටයුතු හතරක් ආරම්භ කර ඇත.²

සහල්, ධානාව, මාංඡ හේග, එළවුල් සහ මූහුදු ආහාර ප්‍රධාන සැපයුම්කරුවන් ලෙස සිය කර්තව්‍යය අඛණ්ඩව කරගෙන යාමෙන් ආසියාව පුරා සිරින කුඩා ගොවීන් මෙම වසංගත කාලය තුළ පෙරමුණ ගෙන කටයුතු කරන්නන් ව්‍යවද, කුඩා ගොවීන් හා තීජ්පාදකයින්, ග්‍රාමීය කළා දිලිඳුන් සහ ආදිවාසීන්ට ජ්‍වලන්පායන් සඳහා අවශ්‍ය එලදායී සම්පත්

(එනම්, ඉඩම්, ජලය, වනාන්තර සහ වෙරළ තීරයන්) සඳහා ඇති ප්‍රවේශය සහ පාලනය අභිම් වී ඇත.

² As shared by Alyansa Tigil Mina during the Webinar on "COVID-19 in the Age of Extractivism and Climate Change - Voices From the South," 22 April 2020, organized by Peoples Dialogue.

දෙසපාලනයැයින් සහ රාජ්‍ය නායකයින් ද වසංගතයෙන් තම බලය තහවුරු කර ගැනීම සඳහා වාසි ලබා ගෙන ඇති අතර එමෙන් තුළයින්න හා දරුදකාවට තුළු දෙන අසමානතාවයෙන් තවදුරටත් වැසි කරයි. ආසියානු රටවල් ගණනාවක් පුරා, සිවිල් වැසියන් සහ සමාජ ත්‍රියාකාරීන් රාජ්‍ය මිලිටරිකරණය හා ආක්‍රමණයිල් පොලිස් නිලධාරීන්ගේ ත්‍රියාකාරකම් වැඩිවිම පිළිබඳ බාධාකාරී අවස්ථා පෙන්වා දෙයි; විරැදුද පක්ෂය, මාධ්‍ය සහ කතා කිරීමේ තිද්‍යුස ආණ්ඩුව විසින් මරුදනය කිරීම මේ අතරවේ. පිළිපිනයේ, ආණ්ඩුවට එරෙහි විරෝධය මැඩපැවැත්වීම සඳහා පනවන ලද 2020 තුස්ත විරෝධ පනත යටතේ විරැදුදවාදීන්ට හා ත්‍රියාකාරීන්ට තර්ජනය කරනු ලැබේ. වසංගතය හේතුවෙන් රට වසා දමා ඇති කාලයේදී සහ මහජන මතයට සහ විවාදයට අවස්ථාවක් නොමැති වාතාවරණයක් තුළ දී එවැනි නිති බලාත්මක කරන ලදී.

අද, කොට්ඨාස -19 අපර යමක් උගත්තා ඇත්තාම, එය පුද්ගලයෙන් විශයෙන් පමණක් නොව සාමූහිකව සමාජයක් ලෙස ද තැවත අපගේ ප්‍රතිඵලිකරණ පදනම් ගොඩනාගුරුය යුතුය යන්නය .

ఈ హా సమాన ఆర్బ్రోడ్యానోల లీరెటిల లోకయ దిగితమ అరగల కరన్ను ఆచై, నామితు ఉద్దిరి పరమితిలునోల భావి ఉపరిమ శ్రావిలాఖ సహనిక కిరిమ సద్భా అప లీకుల క్రియా కల యైతియ. అనాగణయేడై అంపే ద్రవునో భాదై వైచీమిల క్రమించైన ద్వారా మిల్లునో ద్యుష్మాలుల పనులన సమాజయనో అప విషినో నిర్మాణయ కల యైతియ. ఆర్థిక సామానులుల న్నాలుతటయాం సహ స్తుప్రర్థ లెస కలిపుత్తు కిరిమ క్షీడునొకల యైత అంద లే లెన్నులలి, సమాజయనో హా ప్రశ్నాలనో యాం తనసేవయల పత్త కర విధా తోడ తనసేవయకు గొచినాగు గత యైతయ.

ඒක්සත් ජාතින්ගේ මහලේකම් ඇත්තේට්තියෝ ගුවරස් ප්‍රකාශ කළ පරිදි “අපි වස්ගත, දේශගුණික විපර්යාස සහ ඇප්පුණ දෙන තවත් බොහෝ ගෝලීය අභියෝග හමුවේ වචාත් ඔරෝත්තු දෙන වචාත් සමාන, සියල්ලන් අන්තර්කරණය වූ සහ තිරසාර ආර්ථිකයන් සහ සමාජයන් ගොඩනැගිය යතුය.”³

සංවර්ධන ආකෘති තීනිසුන්ට සහ පරිසරයට ප්‍රමුණත්වය දෙන ඒවා බවට පරිවර්තනය කළ යුතු ඉඩම් හා ස්වාභාවික සම්පත් සඳහා ප්‍රවේශය සහ පාලනය කුඩා නිෂ්පාදකයින් සතුව පැවැතිය තිබිය යුතුය - ප්‍රමාණවත් හා ආරක්ෂිත හා පෝෂ්‍යදායී ආහාර සේවාවෙහි නිෂ්පාදනය කිරීමට ඔවුන්ට හැකියාව ඇති බව සහතික කිරීම සඳහා රජයේ සහාය ප්‍රමාණවත්ව තිබිය යතිය.

නව රෝග ඇතිවේම හා පැකිරීම වැළැක්වීම සඳහා තෙවැටු විවිධත්ව සංරක්ෂණය සඳහා ආදිවාසීන් සහ වනජීන් විසින් ඉටු කරන කාර්යභාරයේ වැළැගත්කම හඳුනාගත යුතුතුය. තවද වසංගත වැනි අර්බුද හේතුවෙන් ඇති වන හිසි කම්පන්වලට ඔරෝත්තු දීමට ජනනාචචට සහ රාජ්‍ය යටිතල ව්‍යුහයට හැකි බව සහතික කිරීම සඳහා සාධාරණ ආර්ථික තත්ත්වයන්, සාධාරණ වැට්ප සහ පළුද් මහජන පොඩ්ඩ සේවාවක් සඳහා ප්‍රමුඛතාවය දිය යතිය.

සැමට ආහාර ලැබේම සහතික කිරීම සඳහා අප අපගේ සූසමාදරු පිළිබඳව නැවත සිතා බැලිය යුතුය - එනම් උදාහරණයක් වශයෙන්, ආහාර සමානව බෙදා හරින බවට වග බලා ගැනීම සහ දුප්පතුන්ට සහ ආත්තිකයන්ට ප්‍රවෙශ විය හැකි බවට වග බලා ගැනීම. රාජ්‍යයන් මූන්ගේ අවධානය ගෝලිය හා ජාතික වරිතාකම් දාමයන් කෙරෙහි පමණක් යොමු කිරීම ප්‍රමාණවත් නොවේ. සමස්ත ආහාර පද්ධති උපාය මාර්ගයක් ලෙස, සියලු දෙනාටම ආහාර වෙත ප්‍රවෙශ වීම සහතික කිරීම සඳහා දේශීය ආහාර පද්ධති සහ කුඩා පරිමාණ ආහාර තිෂ්ප්‍රදකින්ට විශේෂිත සහයෝගය ලබාදීම සහ ගත්තිමත් කිරීම සඳහා රජ්‍යයන් පියවර ගැනීම පවතුණ වේ.

කිස් පෙන්නා ආහාර පුරකීමේතැබාව ගොඩනෑගිලු සඳහා වන මිලික මූලධර්මය වන්නේ ආහාර කිලෝමීටර අඩු

කිරීම හෝ “ආහාර නිපදවන ස්ථානය සහ එම නිෂ්පාදිත ආහාර පරිගෙෂනය කරන ස්ථානය අතර දුර හැකි තාක් අවශ්‍ය කිරීමට” බිජාකිරීමයි ..⁴ ප්‍රජාව විසන් නායකත්වය දරණ ඔරොත්තු දෙන සහ ප්‍රතිචාර පද්ධති සඳහා ඇයෝග්‍යතාක්මීම සහා ප්‍රවත්තා තත්ත්වයෙන් වෙනස්වීමට පිළි කටයත් කළ යතයි

³Shared responsibility, global solidarity: Responding to the socio-economic impacts of COVID-19 (March 2020). See https://www.un.org/sites/un2.un.org/files/sg_report_socio-economic_impact_of_covid19.pdf

⁴ Bangkok Declaration (April 1996). Drafted and signed by some 101 CSOs from Asia-Pacific, the statement analyzed and recommended priority areas for action as input to the World Food Summit (WFS).

මෙම ප්‍රවේශය මගින් කුඩා පරිමාන නීත්පාදකයින්ට ඉඩම් සහ සම්පත් ලබාගැනීමට ඇති අයිතිය තහවුරු කළ යුතුවේ. කුඩා පරිමාන නීත්පාදකයින්ට සාපුරු ප්‍රවේශය හැකි ප්‍රාදේශීය වෙළඳපළවල් සංවර්ධනය කිරීම සඳහා සහ ඔවුන්ගේ නීත්පාදන සඳහා සාධාරණ මීලක් ලබාදීම කෙරෙහි අප අවධානය ගොඩකළ යුතුය. මෙමගින් නීත්පාදකයින්ගේ සහ පාරිභෝගිකයින් අතර සාපුරු සම්බන්ධතාවක් සහ වගවීම ගොඩනගනු ලෙසු ලබන අතර නැවුම් නීත්පාදන ලබාගැනීමටත් දිරිග දුර ප්‍රමාණයක් ආහාර ප්‍රවාහනය කිරීම මගින් ඇතිවන්නා වූ කාබන්චියොක්සයිඩ් පරිසරයට මූදාහැරීම අවම කිරීමටත් හේතුවනු ඇත.

ජාතික සංවර්ධන උපාය මාරුගයන්හිදී කාමිකර්ම ප්‍රතිසංගේතය සහ ඉඩම් අයිතිය යුතුකිම වැදගත් කොටසක් විය යුතුය. ආයියාවේ තිරසර ස්වයං ආහාර නීත්පාදනය සහ සංවර්ධනය ලාභකරගත හැකිකේ ජෙව්ගේලයට හිතකර කාමිකාර්මික ගොවිතැන් තාක්ෂණය, තිරසර අන්දමින් සම්පත් කළමනාකරණය සහ ප්‍රජාසවිලලගැන්වීම සමගින් වඩාත් සමානාත්මකාවයෙන් යුතුව ඉඩම් නැවත බෙදාදීම මගිනි.

ඉඩම් යනු ප්‍රජාවට ආර්ථික වත්කමක් පමණක් නොවේ. ඉඩමකට ප්‍රවේශවීම මගින් පිවිතය පවත්වාගැනීමට මාධ්‍යයක් පමණක් නොව යමෙකුට මානව අභිජාතය සහ ආරක්ෂාව පිළිබඳ හැඟීමක් මෙන්ම කුසභින්හා සහ දරුදානාවයෙන් මේමට අවස්ථාවක්ද හිමිවේ. ඉඩම්වලට වඩාත් සමානාත්මකාවයෙන් යුතුව ප්‍රවේශවීමට හැකියාව ලැබීම මගින් ඉඩම් සම්බන්ධ ගැටුම් අවම වීමත් ගිම විලින් පිටතට ජනයා සංක්‍රමණය සහ ආර්ථික සහ දේශපාලනික ස්ථාවරත්වය සඳහා අවශ්‍යවන්නාවූ පොදුවේ සාමය ප්‍රවර්ධනය කිරීමට හේතුවේ.

කුඩා පරිමාන නීත්පාදකයින්ට ඔවුන්ගේ ඉඩම්වල හිමිකම සහ පාලනය කිරීමේ බලය තිබිය යුතුයි. ස්වදේශීක ප්‍රජාවන්ට ඔවුන්ගේ පාර්මිපරික පාලන තුම්සය අනුව ඉඩම් පාලනය කිරීම ඇති අයිතිය පිළිගැනීම සමගින් ඉඩම් අයිතිය තිබිය යුතුයි. මේවා ගැටුම් අවම කිරීමට සහ සම්පත් තිරසර අන්දමින් කළමනාකරණය කිරීමට අත්‍යාවශ්‍ය සහ වැදගත් පියවරවේ.

විවිධත්වයෙන් යුත් සහ තිරසර කාමිකර්මයක් කුඩාපරිමාන ගොවිතැන්වල ස්ථාපිතවීම සඳහා ඉඩම් අයිතිය මෙන්ම ආරක්ෂාවද අවශ්‍යවේ. අයිතිය පුරාම ආයියාවේ කාමිකර්මයේ සහ ආහාර සුරක්ෂිතතාවයේ කොයුදානාරටය ලෙස පැවතියේ කුඩා පරිමාන ගොවීන් සහ නීත්පාදකයින්ය. ලේඛකයේ කාමිකර්මික කුටුම් විලින් 75% ක් තිබෙන්නේ ආයියානු කළාපයේය. ඔවුන්ගෙන් 80% ක් කුඩා පරිමාන ගොවීන් සහ නීත්පාදකයින් වේ.

වාණිජ කර්මාන්තයක් ලෙස සිදුකරනු ලබන කාමිකර්මයේ සිට ස්වභාවික සහ දේශීය යෙදුවුම් උපයෝගී කරගතිමින් ඔරෝත්තුදීම් හැකියාව ගොඩනාවන ප්‍රජාව පදනම් කරගත් ජෙව්ගේලයට හිතකාමී ගොවිතැන් කුමවලට පැහැදිලිව මාරුවීම අත්‍යාවශ්‍යවේ. මෙසේ කිරීමෙන් පසෙහි තත්ත්වය නැවත ගොඩනාවීමට වගාවන්ට පොහොර සැපයීමට, කාමින්ට එරෙහිව සටන් කිරීමට හැකිවේ. තියලිත ආකාරයෙන් ජෙව්විධත්වය පවත්වාගෙන යාම සහ කාබන් පරිසරයට මූදාහැරීම අවම ජෙව්ගේලයට හිතකාමී ගොවිතැන් ක්ම උපයෝගී කරගැනීම මගින් බාහිරින් එන යෙදුවුම් වන කාමිනාගක සහ රසායනික පොහොර මත රඳාපැවීම අඩු කරන අතර එමගින් ගොවීන් හදිසියේ ඇතිවත මීල උච්චාවවනයෙන්ට ගොදුරුවීමේ අවධානම අඩුකරනු ඇත. ජෙව්ගේලයට හිතකාමී ගොවිතැන් ක්ම කෙටි සැපයුම් දාම සහ දේශීය කළාපය වෙළඳපළවල්වල වැදගත්කම අවධාරණය කරනු ලබයි.

**ශ්‍රී ලංකා මාරුගය විම
සඳහා පවත්නා
අවශ්‍යතාවය**

මෙම වසංගත තත්ත්වය මගින් අන්තර්ජාතික ප්‍රජාවට රජයයන්ට සහ ජනතාවට ඉක්මන් ක්‍රියාමාරුගයන් හා ගක්තිමත් දැඩි පියවර ගත්තා ලෙසට බලකර සිටී

ජගත් මට්ටමින් ඉක්මනීන් ගනපුතු පියවර

- > කොට්ඨාස ආරක්ෂාකාරී එලදායී එන්තතක් නිෂ්පාදනය කිරීමෙත් එය සකස්කිරීමෙන් පසුව විශාල වශයෙන් නිපදවීමටත් ලේඛකයේ සිටින සියලුම ජාතින්ට සහ ජනතාවට විශ්වාස වශයෙන් නොමිලයේ ලබාගැනීමටත් බුද්ධීමය දේපළ නීතියටතේ සීමා කිරීම වලට යටත් නොවීමත් සිදුවිය යුතු බවට වන අදහසට අඛණ්ඩ සහාය දක්වන්නේවම්.⁵
- > කොට්ඨාස 19 වෙර්සයට එරෙහිව සටන් කිරීම සඳහා සියලු දෙනාගේ අවධානය යොමුකරගැනීම පිණිස ලේඛකයේ සියලුම ප්‍රදේශවල සිදුවන ආයුධ සන්නද්ධ ගැටුම් සඳහා සටන් විරාමයක් කරනමෙන් ඉල්ලා සිටින විධිය මූලික ජාතින් සහ කණ්ඩායම් සමඟ අපි එක් වන්නේමු. රජයයන් ඔවුන් විසින් ගනුලැබන ක්‍රියාමාරුග ගැටුම් සංවේදිතාවයෙන් යුත් වෙනස්කාට සැලකිල්ලක් නොදක්වන අන්තර්ජාතික මානව අයිතිවාසිකම් නීති සහ ප්‍රමිතින්ට අනුකූල වන්නාවූ සහ ගැටුම් වලින් බලපැමුව ලක්ෂ් ප්‍රජාවන්ට, අනායාන්ට, අභ්‍යන්තරවශයෙන් අවතැන්වූ ප්‍රදේශලයින්ට, ආබාධිත ප්‍රදේශලයින්, කාන්තාවන්, ලමුන් සහ වයස්ගත ප්‍රදේශලයින් වැනි අවදානමට ලක්විය හැකි කණ්ඩායම් පිළිබඳව සංවේදී ඒවා විය යුතුය.
- > සහන පැකේෂ ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී විශේෂයෙන්ම අභ්‍යන්තර ගැටුම් වලින් පිඩාවිදින සහ දිරිඥාවයෙන් පෙළෙන සංවර්ධනය වෙමින් පවත්තා රටවලට තෙය සහන ලබාදීමටත් ලබාගෙන තිබෙන තෙය වලින් නිදහස් කිරීමටත් කඩිනමින් කටයුතු කරන මෙන් අපි ඉල්ලා සිටිමු.
- > 2019 වසරේ දෙසැම්බර් මාසයේදී එක්සත් ජාතින්ගේ මුළුස්ථානය 2021 දී ආහාර පද්ධති සමුළුවක් පවත්වන බව දැනුම් දැන්නේය. මෙහි ඉලක්කය වූයේ කාලගුණික වෙනස්කම් මගින් ඇතිවන අනියෝගවලට මූහුණදීම, ආහාර පද්ධතින් සියලුදෙනා අන්තර්කරණය වූ ඒවා වීම සහ දිගුකළේ පවත්තා සාමය ඇතිකර ගැනීම සඳහා 2030 සමස්ථ තිරසර සංවර්ධන අරමුණු න්‍යායපත්‍රය තුළින් ආහාරසැපයුම් පද්ධතින් හි ප්‍රතිලාභ උපරිම කිරීම සඳහා කටයුතු කිරීමය. කෙසේවෙතත් ආහාර සම්බන්ධයෙන් අවධානය දක්වන කුඩා පරිමානයේ ආහාර නිෂ්පාදකයින්ගේ සංවේදන සහ අනෙකුත් සිවිල් සංවේදන වල අර්ථාන්වීත සහභාගිත්වය සහ එලදායී හඩු නැගීමකින් තොරව සිදුකරන ලබන මෙවැනි සමුළුවක් නොමැති කාරුගයක් වනු ඇත.
- > ජගත් ප්‍රතිචාර සඳහා කඩිනම් ක්‍රියාමාරුග
- > ආහාර ආධාර සහ ආර්ථික ප්‍රතිචාර්පාලන වැඩිසටහන් වලින් ඔබිබට ගොස් කුඩා පරිමානයේ ගොට්ඨාස සහ නිෂ්පාදකයන්, ස්වදේශීය ප්‍රජාවන් සහ දිරිඥාවයෙන් පෙළෙන තාගරික ජනතාවගේ අවශ්‍යතාව වලට සෘපුවම ප්‍රතිචාර දක්වීම සඳහා ප්‍රතිපත්ති සහ වැඩිසටහන් සකස්කිරීමට කාලිකාර්මික සහ ආහාර පද්ධති පාලනය ප්‍රතිචුවගත සහ පරිනාමනය විය යුතුය.
- > රජයයන් ප්‍රමුඛතාවන් වෙනස් කරගත යුතුය. විශේෂයෙන්ම වසංගත තත්ත්වයෙන් බලපැමුව ලක්ෂ් දිලිඹුප්‍රදේශලයන්ට ඇතිවූ බලපැමුව අවම කිරීම සඳහා ජාතික අයවැයෙන් සපයන ප්‍රතිපාදන වැඩිකළ යුතුය. සම්පත් එලදායී අන්දමින් භාවිතා කිරීම සඳහා දූෂණය තැවත්වීය යුතුය. මෙවැනි වැඩිසටහන් නිසිපරිදී විනිවිදහාවයෙන් යුතුව ක්‍රියාත්මක වීම තහවුරු කිරීමට සිවිල් සමාජයේ සහභාගිත්වය ඇතිව අයික්සණ වැඩිසටහන් සිදුකිරීම සහ මාධ්‍ය ස්වාධීනත්වය ස්ථාපිත කළයුතුය.
- > ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය සඳහා පවත්තා අවකාශය අඩුවෙමින් පවත්තා වාතාවරණයක විශේෂයෙන්ම පවත්තා වසංගත තත්ත්වය නිසා මෙම තත්ත්වය තවදුරටත් වැඩිවූ පසුව්‍යාමික සිවිල් සමාජ සංවේදන, ඉඩම් සහ මානව අයිතිවාසිකම් සුරකිත්ත්තන් සහ මාධ්‍යවල අයිතිවාසිකම් වලට ගැකීමෙන් හා ආරක්ෂා කිරීම් සිදු කළයුතුයි.
- > ආහාර නිෂ්පාදනයේ, හැසිරවීමේ සහ සැකසීමේ නියැලී සිටින ප්‍රදේශලයින්ද ඇතුළත්ව ගොට්ඨාස ගොට්ඨාස

⁵ See GCAP Asia statement, May 2020

සේවකයින්, දිවරයින් සහ ස්වදේශීක ජනතාව කොට්ඨාසි 19 වලට ගොඳුරුවේම සහ පැතිරීම වළක්වා මුතුන් ආරක්ෂා කර සූරක්ෂිතභාවය තහවුරු කරන්න.

- රක්වරණය සළසන්නන්, ආහාර නිෂ්පාදකයින්, සකසන්නන් ලෙස කාන්තාවන්ගේ කාර්යභාරයේ වටිනාකම හඳුනාගන්න. පැනන්ගෙමින් පවත්නා අධියෝගයට මූලුණීමට ජනකාව සහ ප්‍රජාවන් අතර එක්සත්භාවයට ප්‍රමුඛත්වය ලබාදීමට සහ සම්බන්ධිකරණයෙක් සහ සහයෝගයෙන් කටයුතු කිරීමට සියලුදෙනා සවිබලගැනීවීමට සහාය ලබාදෙන්න.
 - කොට්ඨාස 19 අර්ථඩය පවත්නා අවස්ථාවේදී සහ ඉන් පසුව වඩාන් දීර්ඝකාවයෙන් පෙළෙන සහ වඩාන් අවදානමට ලක්වී සිරින ජනකාවට සමාජ රක්වරණ පද්ධතීන්වල සහාය ලබාදීම තහවුරු කරන්න. පෙළෙන ගුණාත්මක ආහාර ප්‍රමාණවත්ව සියලුදෙනාට ලැබෙන බව තහවුරු කරමින් ආහාර සඳහා සියලුදෙනාට ඇති අයිතිය සූරකින්න.
 - විදේශයන්හි සිට සහ නාගරික ප්‍රදේශයන්හි සිට ග්‍රාම්ව ප්‍රදේශකරා ආපසු එන සංකුමණීකයින්ට සහාය ලබාදෙන්න. සියලු දෙනාගේ ආරක්ෂාව තහවුරු කිරීම සඳහා පරීක්ෂා කිරීම සහ සම්බන්ධා / ස්පර්ශ්චා අය හඳුනා ගැනීම සියියට සිද්ධකළ යුතුවේ.

සිවිල්සමාරය, ප්‍රජාවන් සහ ජනතාව විසින් වහාම දක්වීය යුතු පතිචාර

අනාගත දක්ම

වර්තමානයේ පවත්නා අභියෝගයන් නමුවේ වුවද සිවිල් සමාජ ක්‍රියාකාරකම් අඩුවී නොමැත. කාර්යය සම්පාදන දුෂ්කරතා නිසා අධිකරණය මත නොවේ ඇත්ත වශයෙන්ම මෙම වසංගත තත්ත්වය මගින් ස්වේච්ඡා සේවය, මානුෂීය සේවාවන්හි, සාරය ප්‍රබෝධමත් කර ඇති අතර කණ්ඩායම් අකර සිවිල් ක්‍රියාකාරීන් අතර ප්‍රවූල සහ පුද්ගලයින් අතර විශේෂයෙන්ම තරුණයින් අතර සිවිල් ක්‍රියාකාරකම් වලට සහාය ලබාදීම, මාර්ගෝපදේශ සැපැමිම සහ පවත්වාගෙන යාම සිදුකළ යුතු අතර එමගින් ඔවුන් සමාජ පරිනාමන බලවීගය බවට පත්වනු ඇත.

කාමිකර්ම ප්‍රතිසංගේධන සහ ග්‍රාමීය සංවර්ධනය පිළිබඳ රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන සංසදය වන අපි පසුකරමින් සිටින මෙම අස්ථ්‍රාවර දුෂ්කර කාලීමාවහි අපගේ ජාලයේ සහ ඉන් පරිඛාහිරව අන්දකීම්, උගත්පාඩම්, නවසොයාගැනීම් සහ සාක්ෂි පදනම් කරගත් නිරදේශයන් පාර්ශවකරුවන් බෙදාහැර ගැනීමට අඛණ්ඩව කටයුතු කරන්නෙනමු. එසේම අපි ආහාර සහ නිදහස, රැකියාවන් සහ යුත්කිය, ඉඩම් සහ ඉමය, සාමය හා සෞඛ්‍ය වර්තමාන සහ අනාගත පරම්පරාවන් වෙනුවෙන් යුතුයිමට අඛණ්ඩවම ප්‍රයත්ත දරන්නෙනමු.

ආහාර ස්වේච්ඡාවය (ස්වයං ආහාරනිෂ්පාදනය) කාමිකර්මය සඳහාවූ වැඩසැලැස්ම වශයෙන් සලකමින් ANGOC ජාලය සහ එහි පාර්ශවකරුවන් දිස්සකාලයක් පුරා ආහාර ස්වේච්ඡාවය සඳහා උද්දේශනයේ නිරතවී සිටින අතර මෙයට ආහාර නිෂ්පාදනයේ කාමි ජෙවිය පද්ධති agro-ecological systems of food production මගින් සහාය ලබාදේ. ආහාර පද්ධති ප්‍රජාත්‍යාන්තික ආකාරයෙන් පාලනය කිරීම ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය පවතිනවාද යන්න සඳහා හොඳම පරික්ෂායයයි කාමිකර්මය මත විශ්වාසය තැබීමෙන්, ආහාර නිෂ්පාදනයෙන් සහ ලේක වෙළඳපළව විකිණීම මගින් ආහාර යුතුක්ෂිතතාවය කහවුරු කළ නොහැක.

ප්‍රජාමට්ටමේ සැලසම් සහ ක්‍රියාකාරකම් සඳහා පදනමක් සැපැමිම සඳහා ඉදිරිපියවරක් ලෙස දී ANGOC ජාලය නිවැරදි සහ ප්‍රජාමට්ටමේ තොරතුරු ජනනය කරවමින් කුටුම්භ සහ ප්‍රජාමට්ටමේ ආහාර යුතුක්ෂිතතාවය තක්සේරු කිරීමට කටයුතු කරනු ඇති අතර මෙම ගිමමට්ටමේ මූලාරම්භයන් ජනතාව කෙළුන්දකරගත් ප්‍රතිපත්ති අහිදේශන සම්ග සහ ජාතික හා කළුප මට්ටමේ සැපීකරණයනට සම්බන්ධ කරනු ඇත.

කුඩා පරිමානයේ ආහාර නිෂ්පාදකයින් සහ පාරිභාශිකයන් අතර දුරප්‍රමාණය අඩු කිරීම සඳහා අපි ප්‍රාදේශීය ආහාර කෙළුන්දකින් පිහිටුවීමට කටයුතු කරනු ඇත.

අවසාන වශයෙන් අප මෙම ප්‍රකාශ වැඩිදියුණු කිරීමේ සහ බෙදාහැරීම සඳහාත් එකිනෙකාගෙන් ඉගෙන ගැනීමට සහ සාකච්ඡාවන් සංවර්ධනය කරගැනීමට අනෙකුත් සිවිල්සමාජ සංවිධාන සහ ජාලයන් සම්බන්ධකරගැනීමට අපේක්ෂා කරන්නෙමු. අපි එක්ව ක්‍රියාකාරීම මගින් අහියෝගයන්ට ඔරෝත්තදිය හැකි හා සහනුකම්පාවෙන් යුත් හෙට දිනයක් නිර්මාණයකළ හැකිය.

මහජනතාව කෙළුන්දකරගත් තිරසර සංවර්ධනයක් සඳහා ANGOC අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක වේ

ආහාර සහ නිදහස රැකියා සහ යුත්කිය ඉඩම් සහ ගුම්ය සාමය සහ සෞඛ්‍ය ගැනීම

ආහාර මූලික මානව අයිතිවාසිකමක් වේ. එනමුත් නිදහස නොමැතිව එහි අර්ථයක් නොමැතිවේ. නිදහස යන තේමාව මගින් අපගේ උත්සාහයන් කෙළුන්දගත විය යුත්තේ දේශපාලන නිදහස සම්බන්ධයෙන් පමණක් නොව මේ හා සමානව වැශ්‍යත්කමකින් යුත්ක්ව ආර්ථික නිදහස සහ අවස්ථාවන් පිළිබඳව ද මතකයට නෘතිය . ආහාර සහ නිදහස ආසියානු වැසියන්ගේ -ඇත්ත වශයෙන්ම තිනැම ප්‍රජාවක වඩාත්ම මූලික අයිතිවාසිකම වේ.

නිදහස පිළිබඳව ආසියානු සමාජයේ කැපිපෙනෙන වට්නාකමක් තිබේ. එනම් සියලුදෙනාම සඳහා වූ දිගකල් පවත්නා ආවාර්ධනයක් - අනිතයේ පොදු දිග්‍රිතාවයේ සිට අනාගත පොදු ප්‍රාග්‍රාමයක් පොදු දිග්‍රිතාවයේ පිළිබඳව සැලකිලිමත්වන එය ප්‍රජාව මූලික කරගත් යුත්කිරීමයකි .

ආසියාවේ විභාල සහ විවිධත්වයක් ගන්නා වූ ඉඩම් සහ ජල සම්පත් ඉත්මනින් විනාශයට පත්වීමට ගෝලීයකරණයද තේතුවක් වේ ඇත. එමනිසා ආසියානු රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන වැශ්‍ය වැඩියෙන් සැකියාව පරිසරය යුතුයිමේ ව්‍යාපාරවලට සම්බන්ධවී අඛණ්ඩව කටයුතු කළ යුතු අතර මෙමගින් ජෙගෝලීයසහැලිවය පිළිබඳව විවිධ වශයෙන් දක්වන සැලකිල්ල පැහැදිලිව ප්‍රකාශයට පත් කළ හැකිය.

බොහෝමයන් ආසියානු ගැලීයන් ඔවුන්ට සිම්කමක් නොමැති ඉඩම් වල වගාකරන අතර දැනට පවත්නා කාමිකාරීක ආකානීය මගින් ඔවුන්ගේ ඉඩම් සහ ඉඩම් පැහැදිලිව පොදු දිග්‍රිතාවයේ සිරිකර තිබේ. එමනිසා ආසියානු රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන වැශ්‍ය වැඩියෙන් සැකියාව පරිසරය යුතුයිමේ ව්‍යාපාරවලට සම්බන්ධවී අඛණ්ඩව කටයුතු කළ යුතු අතර මෙමගින් ජෙගෝලීයසහැලිවය පිළිබඳව විවිධ වශයෙන් දක්වන සැලකිල්ල පැහැදිලිව ප්‍රකාශයට පත් කළ හැකිය.

අවසාන වශයෙන් නිදහසපතා සිදුකරනු ලබන යුද්ධ සහ ජනවාරික ගැළුම්වලින් සම්බන්ධ මෙම යුත්තේ ගොරවන්වීතව පොදු සමාවක් ලබාදීම සහ අහිමානයෙන් යුත් සාමයක අවසරතාවය අපට සිහිපත් කරනු ලබයි. සංවර්ධනයෙන් තොර සාමයක් පැවැතිය නොහැකිව සේම සාමයයෙන් තොරව සෞඛ්‍යයක්ද නොමැතිවනු ඇත.

Signed:

Asian NGO Coalition for Agrarian Reform and Rural Development (ANGOC)
Association for Land Reform and Development (ALRD)
Association of Voluntary Agencies in Rural Development (AVARD)
Community Development Assistance (CDA)
Community Self-Reliance Centre (CSRC)
Ekta Parishad (EP)
Konsorsium Pembaruan Agraria (KPA)
NGO Federation of Nepal (NFN)
Philippine Partnership for the Development of Human Resources in Rural Areas (PhilDHRAA)
Sarvodaya Shramadana Movement (SARVODAYA)
South Asia Rural Reconstruction Association (SARRA)
STAR Kampuchea (SK)

8 September 2020

For those interested in signing on to this Statement in the spirit of solidarity, kindly inform the ANGOC Regional Secretariat at angoc@angoc.org.

*Asian NGO Coalition for Agrarian Reform and Rural Development (ANGOC)
33 Mapagsangguni Street, Sikatuna Village, Diliman 1101 Quezon City, Philippines
angoc@angoc.org
+63 2 83510581 +63 2 83510011*

This statement was translated by Sarvodaya Shramadana Movement.